

Ändrade regler i medborgarskapslagen, SOU 2021:54

(Ju2021/02593)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har följande synpunkter till utredningens förslag:

4.4 Automatiskt förvärv av medborgarskap för vissa statslösa barn födda i Sverige

MUCF instämmer inte i utredningens bedömning, utan anser att det bör införas ett system med automatiska förvärv av medborgarskap för statslösa barn födda i Sverige. Av artikel 7 i FN:s konvention om barnets rättigheter framgår att barn har rätt till ett namn och att förvärva medborgarskap samt att konventionsstaterna ska säkerställa genomförandet av dessa rättigheter, särskilt i de fall då barnet annars skulle vara statslöst. Mot bakgrund av att barnkonventionen har blivit svensk lag anser MUCF att det är av yttersta vikt att dessa rättigheter säkerställs. MUCF bedömer att införandet av automatiska förvärv av medborgarskap för statslösa barn födda i Sverige kommer bidra till att motverka uppkomsten av statslöshet. Myndigheten bedömer även att införandet kommer få såväl en principiell som faktisk betydelse för de barn och unga som omfattas.

Utredningen anser att ett sådant system inte bör införas då det i den anses att det är svårt att konstruera ett system som träffar ”rätt statslösa barn”. Det påpekas i utredningen att en betydande andel av de barn som registrerades som statslösa vid födelsen inte längre förblir statslösa inom några år efter födelsen. MUCF anser dock att de negativa konsekvenserna av att vissa barn förblir statslösa väger tyngre än de argument som utredningen framför.

4.5 Medborgarskap genom anmälan för den som har fyllt 18 men inte 21 år

MUCF tillstyrker förslaget att dagens krav på hemvist från 15 års ålder för förvärv av medborgarskap för statslösa 18- till 21-åringar (8 § första stycket 2 medborgarskapslagen) ska kompletteras med en regel som gör det möjligt att förvärva

medborgarskap om den statslöse har hemvist här i landet sedan fem år eller under sammanlagt tio år. MUCF bedömer att detta skulle innebära att den omotiverade skillnad i hemvisttid som uppkommer i dag, beroende på när anmälan görs, elimineras.

9 Ändrad tidpunkt för förvärv av medborgarskap efter anmälan

MUCF har i tidigare remissvar (SOU 2021:02) framfört att myndigheten anser att villkoren för förvärv av medborgarskap genom anmälan även fortsättningsvis ska vara uppfyllda vid den tidpunkt då anmälan görs. En ordning där villkoren ska vara uppfyllda vid beslutstillfället kan medföra att en ungdom som vid anmälan uppfyller kraven för att beviljas medborgarskap inte längre bedöms göra det vid beslutstillfället på grund av långa handläggningstider. MUCF anser att det är problematiskt om långa handläggningstider hos beslutsmyndigheten leder till att ungdomar får sämre möjligheter att erhålla medborgarskap. Myndigheten ser därför positivt på att det tydliggörs i 8 § medborgarskapslagen.

11 Befrielse från svenskt medborgarskap

MUCF tillstyrker förslagen i sin helhet. MUCF bedömer att förslagen kan stärka barn och ungdomars rättigheter.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Handläggare Sharon Mill har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Sharon Mill
handläggare